

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Maksukyvyttömyysmenettelyt – Asetus (EU) 2015/848 – 3 artikla – Kansainvälinen toimivalta – Velallisen pääintressien keskus – Yksityishenkilö, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa – Kumottavissa oleva olettama, jonka mukaan kyseisen henkilön pääintressien keskus on hänen vakinainen asuinpaikkansa – Olettaman kumoaminen – Tilanne, jossa velallisen ainoa kiinteistö sijaitsee vakinaisen asuinjäsenvaltion ulkopuolella

Asiassa C-253/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Tribunal da Relação de Guimarães (Guimarãesin ylioikeus, Portugali) on esittänyt 14.2.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.3.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

MH ja

NI

vastaan

OJ ja

Novo Banco SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Rodin sekä tuomarit K. Jürimäe (esittelevä tuomari) ja N. Piçarra,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, P. Lacerda, P. Barros da Costa ja L. Medeiros,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin ja P. Costa de Oliveira,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.4.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksukyvyttömyysmenettelyistä 20.5.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 (EUVL 2015, L 141, s. 19) tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä MH ja NI ja toisaalta OJ ja Novo Banco SA ja jossa on kyse ensin mainittujen tekemästä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus (EY) N:o 1346/2000

- 3 Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1346/2000 (EYVL 2000, L 160, s. 1) on kumottu ja korvattu asetuksella 2015/848. Sen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”Pääintressien keskuksen’ olisi oltava sama kuin paikka, jossa velallinen hallinnoi säännöllisesti intressejään ja joka on näin ollen kolmansien osapuolten tiedettävissä.”

- 4 Asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. Yhteisön ja muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä.”

Asetus 2015/848

- 5 Asetuksen 2015/848 johdanto-osan 5, 23 ja 27–34 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(5) Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta on tarpeen välttää kannustamasta asiaan osallisia siirtämään omaisuutta tai oikeudellisia menettelyjä jäsenvaltiosta toiseen edullisemman oikeusaseman saamiseksi velkojien vahingoksi (oikeuspaikkakeinottelu).

--

- (23) Tässä asetuksessa mahdollistetaan maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn aloittaminen jäsenvaltiossa, jossa velallisen pääintressien keskus sijaitsee. Tämä menettely on vaikutuksiltaan yleinen ja pyrkii käsittämään velallisen koko omaisuuden. Eri intressien suojaamiseksi tässä asetuksessa sallitaan maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn aloittaminen rinnakkain maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn kanssa. Maksukyvyttömyyttä koskeva sekundäärimenettely voidaan aloittaa siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisella on toimipaikka. Maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn vaikutukset rajoittuvat kyseisen valtion alueella sijaitsevaan omaisuuteen. Maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn ja maksukyvyttömyyttä koskevien sekundäärimenettelyjen yhteensovittamista koskevat pakottavat säännökset tyydyttävät yhtenäisyyden tarpeen unionissa.

--

- (27) Toimivaltaisen tuomioistuimen olisi ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista tarkasteltava omasta aloitteestaan, sijaitseeko velallisen pääintressien keskus tai toimipaikka todella sen toimivallan alueella.
- (28) Määritettäessä sitä, onko velallisen pääintressien keskus kolmansien osapuolten todettavissa, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota velkojiin ja velkojien käsitykseen siitä, missä velallinen hallinnoi intressejään. --
- (29) Tähän asetukseen olisi sisällyttävä useita takeita vilpillisen oikeuspaikkakeinottelun estämiseksi.
- (30) Näin ollen olisi voitava kumota oletus, että sääntömääräinen kotipaikka, pääasiallinen toimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on pääintressien keskus, ja jäsenvaltion asianomaisen tuomioistuimen olisi huolellisesti arvioitava, sijaitseeko velallisen pääintressien keskus todella kyseisessä jäsenvaltiossa. Kun kyseessä on yritys, kyseinen oletus pitäisi voida kumota, jos yrityksen keskushallinto sijaitsee muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa sen sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee, ja jos kaikkien asiaan liittyvien seikkojen kattavassa arvioinnissa käy ilmi kolmansien osapuolten todettavissa olevalla tavalla, että yrityksen johdon ja valvonnan tosiasiallinen keskus sijaitsee ja sen intressejä hallinnoidaan kyseisessä muussa jäsenvaltiossa. Kun kyseessä on yksityishenkilö, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, kyseinen oletus pitäisi voida kumota, jos esimerkiksi suurin osa velallisen omaisuudesta sijaitsee hänen vakinaisen asuinjäsenvaltionsa ulkopuolella tai jos voidaan näyttää, että hänen muuttonsa tärkein syy oli maksukyvyttömyysmenettelyn hakeminen toisessa jäsenvaltiossa ja jos maksukyvyttömyysmenettelyn hakeminen haittaisi tuntuvasti velkojia, jotka olivat suhteessa velalliseen ennen pääintressien keskuksen siirtämistä.
- (31) Vilpillisen oikeuspaikkakeinottelun estämiseksi myöskään oletuksen, että pääintressien keskus sijaitsee sääntömääräisessä kotipaikassa, luonnollisen henkilön pääasiallisessa toimipaikassa tai yksityishenkilön vakinaisessa asuinpaikassa, ei tulisi päteä yhtiön tai muun oikeushenkilön taikka yksityisen elinkeino- tai ammatinharjoittajan osalta, jos velallinen on muuttanut sääntömääräisen kotipaikkansa tai pääasiallisen toimipaikkansa toiseen jäsenvaltioon maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen tekemistä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana, taikka itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa harjoittamattoman yksityishenkilön osalta, jos velallinen on muuttanut vakinaisen asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen tekemistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana.
- (32) Kaikissa tapauksissa, joissa asian olosuhteet aiheuttavat epäilyjä tuomioistuimen toimivallasta, tuomioistuimen olisi vaadittava velallista toimittamaan lisätodisteita väitteidensä tueksi ja, jos maksukyvyttömyysmenettelyyn sovellettava lainsäädäntö sen sallii, antamaan velallisen velkojille mahdollisuus esittää näkemyksensä toimivaltakysymyksestä.
- (33) Jos tuomioistuin, jolle on tehty hakemus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta, katsoo, että pääintressien keskus ei sijaitse sen alueella, sen ei pitäisi aloittaa maksukyvyttömyyttä koskevaa päämenettelyä.
- (34) Lisäksi velallisen velkojalla olisi oltava käytössään tehokkaat oikeussuojakeinot maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päätöstä vastaan. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päätökseen kohdistuvan muutoksenhaun seurauksista olisi säädettävä kansallisessa lainsäädännössä.”

- 6 Kyseisen asetuksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Kansainvälinen toimivalta”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella velallisen pääintressien keskus sijaitsee, ovat toimivaltaisia aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn (maksukyvyttömyyttä koskeva päämenettely). Pääintressien keskus on paikka, jossa velallinen hallinnoi säännöllisesti intressejään ja joka on kolmansien osapuolten todettavissa.

Yhtiön tai muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen oletetaan olevan sen sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä. Tätä oletusta sovelletaan vain, jos sääntömääräistä kotipaikkaa ei ole siirretty toiseen jäsenvaltioon maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen tekemistä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana.

Jos kyseessä on yksityinen elinkeinon- tai ammatinharjoittaja, pääintressien keskuksen oletetaan olevan kyseisen henkilön pääasiallinen toimipaikka, jollei muuta näytetä. Tätä oletusta sovelletaan vain, jos pääasiallista toimipaikkaa ei ole siirretty toiseen jäsenvaltioon maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen tekemistä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana.

Kun on kyse muista yksityishenkilöistä, pääintressien keskuksen oletetaan olevan henkilön vakinainen asuinpaikka, jollei muuta näytetä. Tätä oletusta sovelletaan vain, jos vakainaista asuinpaikkaa ei ole siirretty toiseen jäsenvaltioon maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen tekemistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana.”

- 7 Mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tuomioistuimen, jolle tehdään hakemus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta, on tutkittava omasta aloitteestaan, onko se 3 artiklan nojalla toimivaltainen. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksessä on mainittava, mihin tuomioistuimen toimivalta perustuu, ja erityisesti se, perustuuko toimivalta 3 artiklan 1 vai 2 kohtaan.”

- 8 Saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jonka alueella menettely on alkanut, jäljempänä ’menettelyn aloitusvaltio’.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

- 9 Aviopuolisot MH ja NI, jotka ovat asuneet vuodesta 2016 Norfolkissa (Yhdistynyt kuningaskunta), jossa he tekevät palkkatyötä, tekivät Portugalin tuomioistuimille hakemuksen heitä koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta. Asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt tuomioistuin totesi, ettei sillä ollut kansainvälistä toimivaltaa tutkia kyseistä hakemusta, koska asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan nojalla pääasian valittajien pääintressien keskus oli heidän vakinainen asuinpaikkansa, joka sijaitsi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja että tämän vuoksi viimeksi mainitun jäsenvaltion tuomioistuimet olivat toimivaltaisia aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn.
- 10 MH ja NI valittivat ensimmäisessä oikeusasteessa annetusta tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen ja vetosivat siihen, että kyseinen tuomio perustui asetuksessa 2015/848 vahvistettujen sääntöjen virheelliseen tulkintaan. Heidän pääintressiensä keskus ei nimittäin ole heidän vakinainen asuinpaikkansa Yhdistyneessä kuningaskunnassa, vaan se sijaitsee Portugalissa eli jäsenvaltiossa, jossa sijaitsee ainoa heidän omistamansa kiinteistö ja jossa on toteutettu kaikki liiketoimet ja tehty kaikki sopimukset, jotka ovat johtaneet heidän maksukyvyttömyystilanteeseensa. Heidän vakinaisen

asuinpaikkansa ja heidän maksukyvyttömyyteensä johtaneiden tosiseikkojen, jotka ovat tapahtuneet kokonaan Portugalissa, välillä ei siten ole mitään yhteyttä. MH ja NI vaativat siis, että Portugalin tuomioistuinten katsotaan olevan kansainvälisesti toimivaltaisia.

- 11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan oikeaa tulkintaa ja erityisesti perusteita, joilla tässä säännöksessä säädetty yksinkertainen oletama voidaan kumota sellaisten yksityishenkilöiden osalta, jotka eivät harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa.
- 12 Kyseinen tuomioistuin toteaa nimittäin, että mainitun asetuksen johdanto-osan 30 perustelukappaleessa todetaan yksityishenkilöiden osalta, että tämä oletama olisi voitava kumota esimerkiksi siinä tapauksessa, että suurin osa velallisen omaisuudesta sijaitsee velallisen vakinaisen asuinjäsenvaltion ulkopuolella.
- 13 Tässä tilanteessa Tribunal da Relação de Guimarães (Guimarãesin ylioikeus, Portugali) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko jäsenvaltion tuomioistuin [asetusta 2015/848] sovellettaessa toimivaltainen aloittamaan sellaisen kansalaisen maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn, jonka omistama ainoa kiinteistö sijaitsee tämän jäsenvaltion alueella, vaikka hänellä on vakinainen asuinpaikka ja kotitalous toisessa jäsenvaltiossa, jossa hän työskentelee toisen lukuun?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ainoalla kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan neljättä alakohtaa tulkittava siten, että siinä säädetty kansainvälisen toimivallan määrittämiseksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista varten sovellettava oletama, jonka mukaan yksityishenkilön, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, pääintressien keskus on hänen asuinpaikkansa, kumoutuu pelkästään sillä perusteella, että kyseisen henkilön ainoa kiinteistö sijaitsee vakinaisen asuinjäsenvaltion ulkopuolella.
- 15 Kuten asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee, yleinen liittymäperuste kansainvälisen toimivallan määrittämiseksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista varten on velallisen pääintressien keskus. Siinä erityistapauksessa, että velallinen on yksityishenkilö, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa säädetään kumottavissa olevasta olettamasta, jonka mukaan kyseisen henkilön pääintressien keskus on hänen vakinainen asuinpaikkansa.
- 16 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan vastata, on ensinnäkin täsmennettävä mainitussa asetuksessa tarkoitetun käsitteen ”pääintressien keskus” merkitys ja ulottuvuus.
- 17 Tältä osin on muistutettava ensinnäkin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäinen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti ja että tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisellä säännöstöllä tavoiteltu päämäärä (tuomio 20.10.2011, Interdil, C-396/09, EU:C:2011:671, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 18 Koska asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdassa ei viitata jäsenvaltioiden oikeuteen, siinä olevia käsitteitä on näin ollen tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti. Erityisesti on todettava, että koska käsite ”pääintressien keskus” on ominainen tälle asetukselle, sitä on tulkittava yhtenäisellä ja kansallisista lainsäädännöistä riippumattomalla tavalla (ks. analogisesti tuomio 20.10.2011, Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 19 Toiseksi unionin tuomioistuin on todennut asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklan 1 kohdassa olevasta käsitteestä ”pääintressien keskus”, että tämän käsitteen ulottuvuutta selvennetään kyseisen asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa, jossa todetaan, että ”pääintressien keskuksen olisi oltava sama kuin paikka, jossa velallinen hallinnoi säännöllisesti intressejään ja joka on näin ollen kolmansien osapuolten tiedettävissä”. Unionin tuomioistuimen mukaan tästä määritelmästä seuraa, että pääintressien keskus on määritettävä sellaisten kriteerien perusteella, jotka ovat sekä objektiivisia että kolmansien osapuolten todettavissa. Tämä objektiivisuus ja kolmansien osapuolten toteamismahdollisuus ovat tarpeen oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden takaamiseksi määritettäessä tuomioistuin, joka on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn (määräys 24.5.2016, Leonmobili ja Leone, C-353/15, ei julkaistu, EU:C:2016:374, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 20 Samaa tulkintaa on noudatettava määritettäessä asetuksessa 2015/848 tarkoitetun käsitteen ”pääintressien keskus” merkitystä ja ulottuvuutta. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 29 kohdassa, tämän asetuksen, jolla on kumottu ja korvattu asetus N:o 1346/2000, yhteydessä objektiivisten perusteiden käyttäminen on oleellista sen varmistamiseksi, että toimivaltasäännöllä taataan oikeusvarmuus ja ennakoitavuus toimivaltaista tuomioistuinta määritettäessä. Lisäksi asetuksessa 2015/848 säädettyjen kansainvälistä toimivaltaa koskevien sääntöjen tarkoituksena on sen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetu tavoin välttää kannustamasta asiaan osallisia siirtämään omaisuutta tai oikeudellisia menettelyjä jäsenvaltiosta toiseen edullisemmän oikeusaseman saamiseksi velkojien vahingoksi.
- 21 Myös kyseisen asetuksen johdanto-osan 28 perustelukappaleessa esitetään tätä koskevia hyödyllisiä täsmennyksiä toteamalla, että ”määritettäessä sitä, onko velallisen pääintressien keskus kolmansien osapuolten todettavissa, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota velkoihin ja velkojien käsitykseen siitä, missä velallinen hallinnoi intressejään”. Käyttämällä velallisen pääintressien keskuksen määrittämiseen objektiivisia perusteita, jotka ovat kolmansien osapuolten todettavissa, on nimittäin voitava määrittää oikeuspaikka, johon velallisella on todellinen side, ja siten vastata velkojien perusteltuihin odotuksiin.
- 22 Näin ollen velallisen pääintressien keskus on määritettävä tekemällä kokonaisarviointi kaikista niistä objektiivisista ja ulkopuolisten tahojen, erityisesti velkojien, todettavissa olevista perusteista, jotka voivat määrittää sen tosiasiallisen paikan, jossa velallinen hallinnoi säännöllisesti intressejään.
- 23 Kolmanneksi asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodosta ilmenee, että edellä esitetyt toteamukset pätevät erotuksetta kaikkiin velallisiin riippumatta siitä, onko kyse yhteisöistä, muista oikeushenkilöistä vai yksityishenkilöistä. Tämä yleinen liittymäperuste, jonka perusteella määritellään kansainvälinen toimivalta maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi, sekä lähestymistapa, joka perustuu objektiivisiin ja ulkopuolisten todettavissa oleviin perusteisiin, joita sen soveltamisessa on noudatettava, pätee siis sitäkin suuremmalla syyllä yksityishenkilöihin, jotka eivät harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa.
- 24 On kuitenkin täsmennettävä julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 45 ja 49 kohdassa pääasiallisesti toteamin tavoin, että merkitykselliset arviointiperusteet sellaisen yksityishenkilön pääintressien keskuksen määrittämiseksi, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, ovat ne, joka liittyvät hänen varallisuusasemaansa ja taloudelliseen tilanteeseensa, mikä tarkoittaa paikkaa, jossa kyseinen henkilö hallinnoi taloudellisia intressejään ja jossa suurin osa hänen tuloistaan saadaan ja käytetään, tai paikkaa, jossa suurin osa hänen omaisuudestaan sijaitsee.

- 25 Toiseksi on täsmennettävä asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa esitetyn oletettaman ulottuvuutta. Tämän säännöksen sanamuodosta, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa, ilmenee, että yksityishenkilön, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, oletetaan hallinnoivan säännöllisesti intressejään vakinaisessa asuinpaikassaan, jollei muuta näytetä, koska on erittäin todennäköistä, että tämä paikka on hänen pääasiallisten taloudellisten intressiensä keskus. Tästä seuraa, että niin kauan kuin tätä olettamaa ei ole kumottu, sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa kyseinen asuinpaikka sijaitsee, ovat kansainvälisesti toimivaltaisia aloittamaan kyseistä yksityishenkilöä koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn.
- 26 Asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa säädetään kuitenkin, että tämä olettama pätee vain, jollei muuta näytetä, ja kyseisen asetuksen johdanto-osan 30 perustelukappaleessa täsmennetään, että mainittu olettama pitäisi voida kumota, jos esimerkiksi suurin osa velallisen omaisuudesta sijaitsee hänen vakinaisen asuinjäsenvaltionsa ulkopuolella tai jos voidaan näyttää, että hänen muuttonsa tärkein syy oli maksukyvyttömyysmenettelyn hakeminen toisessa jäsenvaltiossa ja jos maksukyvyttömyysmenettelyn hakeminen häittäisi tuntuvasti velkojia, jotka olivat suhteessa velalliseen ennen pääntressien keskuksen siirtämistä.
- 27 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 kohdassa, asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa mainittua olettamaa ei voida kumota pelkästään sen perusteella, että kyseisessä perustelukappaleessa mainitut seikat ovat olemassa.
- 28 Vaikka nimittäin velallisen omaisuuden sijainti on yksi objektiivisista ja kolmansien osapuolten todettavissa olevista perusteista, jotka on otettava huomioon määritettäessä paikkaa, jossa velallinen hallinnoi säännöllisesti intressejään, tämä olettama voidaan kumota vain kaikkien näiden kriteerien kokonaisarvioinnin perusteella. Näin ollen se seikka, että yksityishenkilön, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, ainoa kiinteä omaisuus sijaitsee hänen vakinaisen asuinjäsenvaltionsa ulkopuolella, ei yksinään riitä kumoamaan mainittua olettamaa.
- 29 Nyt käsiteltävässä asiassa pääasian valittajat vetoavat ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa myös siihen, että Portugali ei ole pelkästään se jäsenvaltio, jossa heidän ainoa kiinteistönsä sijaitsee, vaan myös se jäsenvaltio, jossa heidän maksukyvyttömyyteensä johtaneet liiketoimet ja sopimukset tehtiin.
- 30 Vaikka maksukyvyttömyyden syy ei ole sellaisenaan merkityksellinen seikka määritettäessä sellaisen yksityishenkilön pääntressien keskusta, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin otettava huomioon kaikki ne objektiiviset ja kolmansien osapuolten todettavissa olevat seikat, jotka liittyvät hänen varallisuusasemaansa ja taloudelliseen tilanteeseensa. Kuten tämän tuomion 24 kohdassa on muistutettu, pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa maksukyvyttömyystilanne sijoittuu paikkaan, jossa pääasian valittajat hallinnoivat säännöllisesti taloudellisia intressejään ja jossa suurin osa heidän tuloistaan saadaan tai käytetään, tai paikkaan, jossa suurin osa heidän omaisuudestaan sijaitsee.
- 31 Kaiken edellä esitetyn perusteella kysymykseen on vastattava, että asetuksen 2015/848 3 artiklan 1 kohdan ensimmäistä ja neljättä alakohtaa on tulkittava siten, että niissä säädetty kansainvälisen toimivallan määrittämiseksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista varten sovellettava olettama, jonka mukaan yksityishenkilön, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, pääntressien keskus on hänen asuinpaikkansa, ei kumoudu pelkästään sillä perusteella, että kyseisen henkilön ainoa kiinteistö sijaitsee vakinaisen asuinjäsenvaltiossa ulkopuolella.

Oikeudenkäyntikulut

- 32 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 20.5.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 kohdan ensimmäistä ja neljättä alakohtaa on tulkittava siten, että niissä säädetty kansainvälisen toimivallan määrittämiseksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista varten sovellettava oletama, jonka mukaan yksityishenkilön, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, pääintressien keskus on hänen asuinpaikkansa, ei kumoudu pelkästään sillä perusteella, että kyseisen henkilön ainoa kiinteistö sijaitsee vakinaisen asuinjäsenvaltion ulkopuolella.

Allekirjoitukset